

Одлука о изменама и допунама Одлуке о општим правилима за извршавање инстант трансфера одобрења

1. У Одлуци о општим правилима за извршавање инстант трансфера одобрења („Службени гласник РС”, бр. 65/18 и 78/18), у тачки 23. став 1. одредба под 2) мења се и гласи:

„2) референтну ознаку којом се јединствено идентификује извршена платна трансакција на продајном месту, у складу с правилима рада платног система у којем је извршен налог за инстант трансфер на основу захтева за плаћање на продајном месту;”.

2. Тачка 24. мења се и гласи:

„24. Издавалац је дужан да омогући платиоцу да, након задужења платног рачуна које је извршено на основу захтева за плаћање на продајном месту, на начин утврђен оквирним уговором поднесе захтев за повраћај новчаних средстава по основу тог задужења (у даљем тексту: захтев за повраћај) из једног од следећих разлога:

1) платилац је добио информације из тачке 23. став 1. ове одлуке, а трговац тврди да те информације није добио, услед чега није испоручио робу или услугу;

2) платилац је добио информације из тачке 23. став 1. ове одлуке, али тврди:

– да је захтев за плаћање на продајном месту грешком извршен више пута,

– да је захтев за плаћање на продајном месту извршен у износу који прелази износ утврђен за плаћање робе/услуге,

– да је на истом продајном месту извршио плаћање робе/услуге на други начин или другим захтевом за плаћање на продајном месту;

3) платилац и трговац су добили информације из тачке 23. став 1. ове одлуке а платилац тврди да, упркос извршеном плаћању на продајном месту, трговац није испоручио робу или услугу.

У случају из става 1. одредбе под 1) и 2) ове тачке, издавалац је дужан да омогући платиоцу да захтев за повраћај поднесе одмах након пријема информација из тачке 23. став 1. ове одлуке, а најкасније у року од тринаест месеци од дана задужења платног рачуна.

У случају из става 1. одредба под 3) ове тачке, издавалац је дужан да омогући платиоцу да захтев за повраћај поднесе у року од четири месеца од истека рока за испоруку робе/услуге, а најкасније у року од тринаест месеци од дана задужења платног рачуна.”.

3. После тачке 24. додају се тач. 24а. и 24б, које гласе:

„24а. Издавалац је дужан да одмах по пријему захтева за повраћај утврди из ког разлога из тачке 24. став 1. ове одлуке је тај захтев поднет, да ли је поднет у року из става 2, односно става 3. те тачке, као и да ли је правилно извршио захтев за плаћање на продајном месту, при чему нарочито утврђује да ли су тај захтев за плаћање и налог за инстант трансфер садржали све податке неопходне за њихово правилно извршење.

Када је захтев за повраћај поднет из разлога из тачке 24. став 1. одредба под 3) ове одлуке, издавалац је дужан и да од платиоца прибави доказ да се платилац обратио трговцу у вези с неиспорученом робом или услугом.

Ако утврди да је одговоран за неправилно извршење захтева за плаћање на продајном месту, издавалац је дужан да платиоцу одмах изврши повраћај износа из неправилно извршеног захтева за плаћање на продајном месту, односно да платиочев платни рачун врати у стање у којем би био да до неправилно извршеног захтева за плаћање на продајном месту није ни дошло.

Ако утврди да је захтев за повраћај благовремено поднет и да је правилно извршио оспорени захтев за плаћање на продајном месту – издавалац је дужан да прихватиоцу без одлагања достави захтев за повраћај новчаних средстава (у даљем тексту: захтев издаваоца за повраћај), а то може учинити и у случају из става 3. ове тачке.

Издавалац је дужан да најкасније наредног радног дана од дана достављања захтева издаваоца за повраћај, прихватиоцу достави и документацију и доказе којима располаже у вези с тим захтевом.

У случају да од прихватиоца захтева повраћај новчаних средстава из разлога утврђених у тачки 24. став 1. одредба под 2), алинеја друга, ове одлуке – издавалац може од прихватиоца захтевати повраћај разлике између износа из захтева за плаћање на продајном месту и износа који је био утврђен за плаћање робе/услуге, наводећи износ те разлике.

24б. Када прими захтев издаваоца за повраћај, прихватилац је дужан да одмах изврши издаваоцу повраћај износа из тог захтева.

Изузетно од става 1. ове тачке, и када није примио захтев издаваоца за повраћај, прихватилац је дужан да одмах изврши повраћај новчаних средстава издаваоцу, а издавалац је дужан да по пријему тих средстава одмах одобри платни рачун платиоца, у следећим случајевима:

1) ако је трговац захтевао од прихватиоца да изврши повраћај у складу са оквирним уговором;

2) ако је прихватилац утврдио да услед нетачних података у захтеву за плаћање на продајном месту или због техничких проблема трговцу није доставио информације из тачке 23. став 1. ове одлуке.

Када прими захтев издаваоца за повраћај а већ је извршио повраћај новчаних средстава по основу спорног захтева за плаћање на продајном месту у складу са ставом 2. ове тачке – прихватилац без одлагања доставља издаваоцу информацију и одговарајући доказ о томе.

Ако након повраћаја из става 1. ове тачке утврди да захтев за повраћај није оправдан, прихватилац има право да у року од 15 радних дана од дана пријема захтева издаваоца за повраћај, уз достављање одговарајућих доказа, захтева од издаваоца да му врати новчана средства која су била предмет тог повраћаја – у ком случају је издалац дужан да му без одлагања врати та новчана средства.

Ако прихватилац у року од 15 радних дана од дана када је примио захтев издаваоца за повраћај не достави издаваоцу доказ да захтев за повраћај није оправдан – сматра се да је захтев за повраћај оправдан и издалац одмах одобрава платни рачун платиоца у износу из извршеног спорног захтева за плаћање на продајном месту.

Када по основу повраћаја одобри платни рачун платиоца за износ из захтева издаваоца за повраћај – издалац је дужан да без одлагања обавести платиоца о томе да су му средства по основу повраћаја стављена на располагање, на начин утврђен оквирним уговором.

У случају из става 4. ове тачке, издалац не може по основу истог захтева за плаћање на продајном месту поново доставити прихватиоцу захтев издаваоца за повраћај, с тим што издалац и прихватилац могу спорни захтев за плаћање на продајном месту разрешити на други начин у складу с прописима, односно правилима рада платног система у којем је на основу тог захтева извршен налог за инстант трансфер.

Правилима рада платног система у којем је извршен налог за инстант трансфер на основу захтева за плаћање на продајном месту може се уредити поступак решавања спорног питања ако издалац и прихватилац нису могли да међусобно разреше спорно задужење платног рачуна.

Народна банка Србије може ближе уредити начин и услове за извршавање повраћаја по основу плаћања на продајном месту.”.

4. Тачка 25. и наслов изнад те тачке мењају се и гласе:

„Мере, сарадња и размена документације и доказа у вези са употребом платног инструмента на продајном месту

25. Ради несметане, сигурне и ефикасне употребе платног инструмента којим се издаје захтев за плаћање на продајном месту, издалац и прихватилац предузимају све разумне мере и међусобно сарађују у вези са употребом овог платног инструмента, разменом документације и доказа у вези с решавањем захтева за повраћај по основу ове употребе, као и исправкама евентуалних грешака на страни платиоца и трговца које се не односе на захтев за повраћај по основу те употребе.

Документација и докази из става 1. ове тачке, као и начин њихове размене и чувања, ближе се уређују правилима рада платног система у коме се извршава налог за инстант трансфер на основу захтева за плаћање на продајном месту.”.

5. У тачки 28. став 1. одредба под 4) после речи: „платних рачуна платилаца (купаца)” додају се речи: „који су потрошачи”.

После става 3. додаје се став 4, који гласи:

„Прихватилац је дужан да у смислу става 1. одредбе под 3) и 4) ове тачке нарочито обезбеди следеће:

1) да у случају издавања захтева за плаћање на продајном месту презентовањем платиоца – презентовани подаци не буду приказани на опреми/апликативном софтверу који се користе за приhvатање платних инструмената на продајном месту тог трговца, осим података о валути и износу новчаних средстава, који могу бити приказани ако ознака из тачке 20. став 2. одредба под 1) ове одлуке садржи те податке;

2) да након извршења захтева за плаћање на продајном месту не достави трговцу информације које идентификују платиоца – потрошача, односно да обезбеди заштиту од увида трговца у те информације.”.

6. После тачке 31. додаје се тачка 31а, која гласи:

„31а. Оператор платног система у коме се извршава налог за инстант трансфер дужан је да посебно оцени спремност учесника у овом систему да примењује одредбе тачке 20. став 1. и тач. 30. и 31. ове одлуке и да ради обезбеђења примене тих одредаба предузима одговарајуће мере и активности у складу с правилима рада тог система.”.

7. Прилог 1 који је одштампан уз Одлуку о општим правилима за извршавање инстант трансфера одобрења („Службени гласник РС”, бр. 65/18 и 78/18) замењује се новим Прилогом 1, који је одштампан уз ову одлуку.

8. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

СТАНДАРДИЗОВАНА ДВОДИМЕНЗИОНАЛНА ОЗНАКА (QR – QUICK RESPONSE)

1. Стандардизована дводимензионална ознака (енг. *QR – Quick Response*) представља дводимензионални бар-кôд заснован на ISO 18004 са садржајем елемената утврђеним у овом прилогу (у даљем тексту: IPS QR кôд).

2. Ако пружаоци платних услуга или примаоци плаћања одлуче да користе IPS QR кôд за преузимање и коришћење елемената платног налога утврђеног одлуком којом се уређују облик, садржина и начин коришћења образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима, односно издавање тог налога (у даљем тексту: платни налог) – дужни су да се придржавају следећих техничких препорука:

1) на штампаним рачунима-фактурама ширина и висина IPS QR кôда треба да буде од 2,5 cm до 3,3 cm, при чему се користи ниво корекције грешке M (до 15% оштећења);

2) ради иницирања инстант трансфера одобрења употребом платног инструмента на продајном месту користи се ниво корекције L (до 7% оштећења);

3) максимална верзија IPS QR кôда која се може генерисати је верзија 13 (69 x 69 модула до 331 бајта, број знакова за UTF-8 може бити мањи уколико се користе знакови који имају двобајтни кôд), с тим што ова верзија може бити и мања ако садржај то дозвољава.

Карактеристике верзије 13 из става 1. одредба под 3) ове тачке за коју се користи знаковни сет UTF-8 јесу следеће:

Верзија	Редова x колона	Ниво корекције	Битова	Нумеричких	Алфа	Бинарних
13	69 x 69	L	3.424	1.022	619	425
		M	2.672	796	483	331
		Q	1.952	580	352	241
		H	1.440	427	259	177

3. У овој тачки утврђено је презентовање елемената платног налога у IPS QR кôду, појашњења тог презентовања, као и пример IPS QR кôда који се може користити у складу са овом одлуком:

Тип	Макс · број кара ктер а	Таг	Опис	Употреба IPS QR кôда				Непро менљи в
				Пла ћањ е Рачу на – фак туре	Продајна места		Инте рнет прод ајна места (е- com merc е)	
					През ентуј е прим алац плаћ ања (трго вац)	През ентуј е плати лац (купа ц)		
3a	3	K	Идентиф икациони кôд	PR	PT	PK	EK	√
2n	2	V	Верзија: 01	01	01	01	01	√
1n	1	C	Знаковни скуп: 1. UTF-8	1	1	1	1	√
18n	18	R	Број рачуна примаоц а плаћања	M	M	-	M	√
1..7 0an	70	N	Назив и седиште примаоц а плаћања	M	M	-	M	√
5..1 8an	18	I	Валута и износ новчаних средстав а	M(p)	M	O	M	√
18n	18	O	Број рачуна платиоца	-	-	M	-	√
0..7	70	P	Назив и	O	-	O	-	

0an				<i>седиште платиоца</i>					
3n	3	SF		<i>Шифра плаћања</i>	M	M	-	M	
0..3 5an	35	S		<i>Сврха плаћања</i>	O	O	O(n)	O	
4n	4	M		<i>МСС</i>	-	M	-	M	√
10an	10	JS		<i>Једнократна шифра платиоца</i>	-	-	O	-	√
8an	8	RK		<i>Референца платиоца</i>	-	-	O	-	√
0..3 5n/a n	35 ¹	R O	Узајамно искључиви	<i>Позив на број одобрења примаоца плаћања</i>	O	M	-	M	√
0..1 40an	140	R L		<i>Референца примаоца плаћања</i>	O	-	-	-	
19an	19	R P		<i>Референца која идентификује трансакцију на продајном месту</i>	-	M	-	M	√

1 Осим ако није друкчије утврђено прописима.

Таг **К**: идентификациони код означава садржај IPS QR кода и може имати следеће вредности:

– PR – за генерисање IPS QR кода на штампаном рачуну – фактури примаоца плаћања;

- PT – за генерисање IPS QR кода на продајном месту примаоца плаћања, презентованог од стране примаоца плаћања (трговца);
- PK – за генерисање IPS QR кода на продајном месту примаоца плаћања, презентованог од стране платиоца (купца);
- EK – за генерисање IPS QR кода у апликативном софтверу интернет продајног места.

Таг **V**: *верзија* означава верзију презентације IPS QR кода, фиксна вредност 01.

Таг **C**: *знаковни скуп* означава знаковни скуп који се користи у презентацији, фиксна вредност 1 означава употребу UTF-8 кодног распореда.

Таг **R**: *број рачуна примаоца плаћања* означава број текућег, односно другог платног рачуна примаоца плаћања у складу с прописима, који се уписује искључиво као низ од 18 цифара.

Таг **N**: *назив и седиште примаоца плаћања* означава пословно име или скраћено пословно име примаоца плаћања, односно његов назив под којим је евидентиран у регистру код надлежног органа. Подаци, опционо, могу обухватити и адресу седишта примаоца плаћања. Подаци се наводе редом (назив и седиште примаоца плаћања, адреса седишта), одвојени знаком за нову линију. Код употребе на продајним местима трговаца користи се, ако је могуће, само скраћено пословно име. Уколико назив примаоца плаћања садржи и место седишта тог примаоца, није потребно посебно наводити седиште.

Таг **I**: *валута и износ новчаних средстава* представља ознаку РСД и износ за који се обавезно уписује децимални зарез иза кога се не морају писати неважеће децималне нуле (нпр. RSD1025,). Минимални износ налога је RSD0,01, а максимални износ налога је RSD999999999999,99. При уносу износа не уносе се сепаратори хиљада (.). Није дозвољено изоставити цифру за цело место у износу. На пример: RSD,01 није исправан износ, исправно је RSD0,01. Код употребе IPS QR кода на штампаним рачунима - фактурама, прималац плаћања може у том коду приказати и износ 0,00 динара (нпр. RSD0,00 или RSD0,).

Таг **O**: *број рачуна платиоца* означава број текућег, односно другог платног рачуна платиоца у складу с прописима, који се уписује искључиво као низ од 18 цифара.

Таг **P**: *назив и седиште платиоца* представља име и презиме, односно назив и седиште платиоца, адресу, односно седиште платиоца (адреса седишта платиоца) који се наводе тим редом, одвојени знаком за нову линију.

Таг **SF**: *шифра плаћања* означава нумерички податак од три цифре, од којих прва идентификује облик плаћања, а друге две основ плаћања.

Таг **S**: *сврха плаћања* означава податке о намени и основу преноса новчаних средстава.

Таг **M**: *MCC* је ознака-кôд категорије трговца (енг. *Merchant Code Category*) у складу са ISO 18245. Списак дозвољених кôдова утврђује се техничком документацијом платног система у којем се извршава инстант трансфер одобрења на основу употребе платног инструмента на продајном месту у којој је дато и упутство за пресликавање тих кôдова у налог за пренос у том систему.

Таг **JS**: *једнократна шифра платиоца* представља TOTP вредност (енг. *Time-based One Time Password*) – једнократну шифру чије је важење временски ограничено, нпр. пет минута. Једнократну шифру генерише платиочев пружалац платних услуга, која се користи ради одобравања извршења платне трансакције, у складу с оквирним уговором и прописима.

Таг **RK**: *референца платиоца (купца)* представља ознаку коју утврђује платиочев пружалац платних услуга и која се, као допунски податак о платиоцу, користи ради одобравања извршења платне трансакције, у складу са оквирним уговором и прописима.

Таг **RO**: *позив на број одобрења* примаоца плаћања означава допунске податке за примаоца плаћања у складу с прописима. Позив на број одобрења обухвата и број модела који се уписује испред садржаја позива на број одобрења. Ако позив на број није утврђен ни према једном моделу (нпр. позив на број одобрења је 1234), тада се уписују две водеће нуле (нпр. **00**1234). Ако је позив на број утврђен према моделу 97, садржај позива на број уписује се искључиво у низу без цртица, односно размака (нпр. позив на број одобрења **97**1-4123412, у којем је 97 број модела, а 14 је контролни број који је у складу с прописима израчунат по моделу 97 за низ 123412). У случају генерисања IPS QR кôда са идентификационим кôдом „РТ” и „ЕК” – пружалац платних услуга трговца (прихватилац) може користити овај таг за генерисање референце која идентификује трансакцију на продајном месту и која представља јединствени идентификатор самог плаћања, узимајући у обзир и потребу за правилном идентификацијом наплатног места трговца на којем се може издати захтев за плаћање, ради недвосмислене идентификације тог наплатног места у извршавању платне трансакције.

Таг **RL**: *референца примаоца плаћања* означава допунске податке за платиоца/примаоца плаћања у слободној форми.

Таг **RP**: *референца која идентификује трансакцију на продајном месту* представља јединствени идентификатор самог плаћања, укупне дужине 19 карактера у следећем формату: [TID 8n][Year 2n][Julian day – redni broj dana u godini 3n][Transaction number 6n]. Сваки део наведене референце мора имати утврђен број карактера, тако да се обавезно уписују и водеће нуле. TID (енг. *Terminal Identification*) представља јединствену

идентификациону ознаку коју дефинише пружалац платних услуга трговца (прихватилац) за свако наплатно место трговца на којем се може издати захтев за плаћање, ради недвосмислене идентификације тог наплатног места у извршавању платне трансакције.

Поља означена као непроменљива пружалац платних услуга не сме мењати након читавања IPS QR кода.

Изузетак од овог правила је код учитаног износа на одштампаним рачунима - фактурама, означено као M(p) – обавезно (променљиво). Такође, код презентовања IPS QR кода од стране платиоца (купца), поље *Сврха плаћања* не сме бити промењено од стране апликативног решења уколико је већ попуњено од стране купца, означено као O(n) – опционо (непроменљиво).

Формат записа

Свако поље наводи се као пар дефинисаног тага и садржаја тог поља. Поља се раздвајају делимитером – знаком усправна црта (|). Последње поље у садржају завршава се крајем записа. Делимитер не сме бити део садржаја поља. Тагови опционих поља не наводе се у IPS QR коду уколико не садрже вредност.

Пример IPS QR кода

Величина слике: 25 mm x 25 mm	
	M ниво корекције K:PR V:01 C:1 R:845000000040484987 N:JP EPS BEOGRAD BALKANSKA 13 I:RSD3596,13 P:MRDO MAČKATOVIĆ ŽUPSKA 13 BEOGRAD 6 SF:189 S:UPLATA PO RAČUNU ZA EL. ENERGIJU RO:9716322000011111111000